

SÖZLESMELER (Ders 7)

Vekillik

Vekillerin Atanması ve Yetkileri:

- Bir başaka kişi için herhangi bir işlem veya eylem yapmak veya
- Başka bir kişiyi, üçüncü kişilerle olan işlem veya münasebetlerinde temsil etmek için istihdam edilen kişiye “vekil”,
- Bu şekilde temsil edilen kişiye ise “asıl” denir.

- Sözleşme yapma ehliyetine sahip herkes vekil istihdam edebilir.
- Herhangi bir kişi “vekil” olarak istihdam edilebilir. Ancak vekilin sözleşme yapma ehliyetine sahip olmaması halinde, aslına karşı sorumlu olacak surette vekil olamaz.

- Vekillik oluşturmak için ivaz gerekli değildir.

- Bir vekilin yetkisi açıkça belirtilmiş olabileceği gibi, zımnen anlaşılabilir şekilde de olabilir.
- Yetki sözlü ya da yazılı olarak verirse açıkça verilmiş yetki, meselenin koşullarından sonuç çıkarılarak anlaşılan bir yetkiyse ise zımni olarak verilmiş yetkidir.

- Bir işi yapma veya bir eylemde bulunma için yetkilendirilmiş bir vekil, iş için yapılması veya amacın yerine getirilmesi için yapması gerekli olan yasal her şeyi yapma yetkisine sahiptir.

- Bir vekil, olağanüstü bir durumda, aslına kayıptan veya zarardan korumak amacı ile, sıradan akla sahip veya ihtiyat sahibi bir kişinin kendi işinde benzeri bir durumda yapacağı her türlü eylem veya işlemi yapma yetkisine sahiptir.

Ala Vekiller:

- Vekilliğe konu işle ilgili olarak adetlere göre, bir alt vekilin istihdam edilebileceği durumlar dışında veya
- İlgili işlem veya eylem bir alt vekil istihdam edilmesini gerektirmedikçe,
- İşlem veya eylemi bizzat yerine getirmeyi açıkça veya zımnen taahhüt etmiş olan bir vekil, bu işlerin yerine getirilmesi için, yasal olarak başka bir kişi istihdam edemez.

- Alt vekilin sözleşme yapma ehliyetine sahip olması gerekir.

- Alt vekilin yaptığı işlemler, sanki vekil yapmış gibi, aslına bağlıdır.

- Sorumluluk bakımından yapılan işlemlerle ilgili olarak

- Alt vekil, yaptığı işlemlerle ilgili olarak vekile karşı sorumludur.
- Alt vekil, hile ve kasıtlı kusur halleri hariç, aslına karşı sorumlu değildir.
- Alt vekilin işlemleri ile ilgili olarak aslına karşı sorumlu olan vekildir.

- Bir vekil, yetkisi olmamasına rağmen alt vekil atarsa, vekil ile alt vekil arasındaki ilişki, asıl-vekil ilişkisi olur ve vekil bu kişinin işlemlerinden gerek asıla gerekse üçüncü kişilere karşı sorumlu olur. Bu kişi asılı temsil edemeyeceği gibi, asıl bu kişinin işlemlerinden sorumlu olmaz ve bu kişi de aslı karşı herhangi bir sorumluluk taşımaz.
- Vekillik ilişkisi, vekile, asıl için başka bir vekil istihdam etme yetkisi veriyorsa, bu şekilde atanmış bir kişi alt vekil değil, ona görev yüklenen konu ile ilgili olarak, doğrudan aslın vekili olur.
- Bu şekilde istihdam edilmiş bir vekil, sıradan akılcı vekalet sahibi bir kişinin kendi işleri için vekil atamayı uygun göreceği bir kişi olmalıdır ve eğer gerçekten böyle bir kişi ise, bu şekilde atama yapan vekil, işlem yapan vekilin işlemlerinden dolayı asıla karşı sorumlu olmaz.

Onaylama:

- Bir kişi, başka bir kişi adına bu kişinin bilgisi veya yetkisi dışında bir işlem yaparsa, adına işlem yapılmış kişi bunu onaylayabilir veya kabullenmeyebilir.
- Onaylaması halinde, bu işlemler yetkisiyle yapılmış gibi kabul edilir.
- Onaylama açıkça veya zımnen yapılabilir.
- Yapılan bir işi onaylayan bir kişi, onaylanan işlem, bir muamelelerin bir bölümünü oluşturuyorsa, muameleyi bütünüyle onaylanmış olur.

Yetkinin İptali:

- Vekilliği sona erdiren haller:
  - o Aslın yetkiyi iptali
  - o Vekilin vekillikten vazgeçmesi
  - o İşin tamamlanması
  - o Taraflardan birinin vefatı veya akıl hastası olması
  - o Aslın müflis olması veya borç ödeme aczine düşmüş olması
- Yetki, yasa ile aksi düzenlenen haller dışında, yetkinin aslı bağlayıcı biçimde kullanılmasından önce herhangi bir zamanda iptal edilebilir.
- Yetki, kısmen kullanıldıktan sonra, vekillik kapsamında yapılmış bulunan eylem veya işlemlerden ortaya çıkan eylem ve işlemleri ve yükümlülükleri ilgilendirdiği kadarıyla iptal edilemez.
- Vekilliğin süresi önceden belirlenmişse, yeterli neden olmaksızın yetkinin süre dolmadan iptal edilmesi veya vekilin vekillikten vazgeçmesi halinde, duruma göre vekilin veya aslın diğer tarafı tazmin etmesi gerekir.
- İptalin makul bir süre önce karşı tarafa bildirilmesi gereklidir. Aksi halde iptal eden taraf, diğer tarafın zarar ziyanından sorumlu olur.
- İptal, açıkça veya zımnen yapılabilir.
- Bir vekilin yetkisinin sona ermesi, vekille ilgili olduğu kadarıyla, vekilin bilgisine gelmeden önce, üçüncü kişilerle ilgili olduğu ölçüde ise, üçüncü kişilerin bilgisine gelemeden önce yürürlüğe girmez.
- Bir vekilin yetkisinin sona ermesi, vekilin atadığı tüm alt vekillerin yetkilerini de sona erdirir.